

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2025. április 27.
(vasárnap)**

Szepesy László

ISZONYODJATOK A GONOSZTÓL, RAGASZKODJATOK A JÓHOZ

Énekek: 797,1, 119,17-20.57, 289

Lekció: Zsolt 101

Alapige: Róm 12,9b

„Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz.”

Imádkozzunk!

Dicsőítünk és magasztalunk Téged, felséges Urunk, Istenünk, mert méltó vagy erre. Csak ha a személyedre gondolunk, hatalmadra, bölcsességedre, ugyanakkor irántunk való kegyelmességedre és szeretetedre, fel kell induljon a mi szívünk arra, hogy Benned gyönyörködjünk, örüljünk, és kifejezzük mindazt, amit értünk tettel Krisztus által, Irántad való tiszteletben, hálaadásban és odaszánt életben. Köszönjük Neked, hogy az elmúlt héten is olyan csodálatosan munkálkodtál életünkben. Nemcsak megőriztél a hit útján, nemcsak a napenkénti csendességen keresztül szóltál hozzánk az igében, hanem kegyelmelesen megóvtál, visszatartottál minket sok alkalommal az elbukástól, a bűntől, de még mikor el is estünk, vagy eltévelyedtünk, akkor is felemeltél, és kegyelmelesen utánunk jöttél, mint hűséges Pásztorunk.

Köszönjük Neked azt, hogy néped lehetünk, és hogy gyermekeid Krisztus által. Mindazáltal bocsásd meg, hogy ha a Te munkáid mellett a magunk életére és tetteire nézünk, van miért szégyenkeznünk és bocsánatodat kérnünk. Volt, hogy az ígét kaptuk, de nem jegyeztük meg, nem véstük szívünk hústábláira, hogy megmaradjon és ne vesszen a feledés homályába. Bocsásd meg, amikor értettük a Te akaratodat, de bűnös szívünk mégis az ellenkezőjére csábított, akkor engedtünk neki. Bocsásd meg, amikor nem szerettük egymást legalább any-

ISZONYODJATOK A GONOSZTÓL, RAGASZKODJATOK A JÓHOZ

nyira, mint önmagunkat, Téged pedig teljes szívükből. Mindazáltal köszönjük, Úr Jézus Krisztus, hogy hordozol bennünket, hogy meghaltál a mi bűneinkért és feltámadtál megigazulásunkért, azért, hogy minket is új életben járass.

Köszönjük Neked ezt a mai ünnepnapot, feltámadásod emlékűnnepét, a vasárnapot. Köszönjük, hogy azért hívtál és gyűjtöttél össze bennünket, hogy szívükből hódoljunk Előtted, énekkel magasztaljunk, imádságunkkal segítségül hívjunk és Téged tiszteljük, és igéd előtti alázattal Téged felmagasztaljunk, Urunknak valljunk meg, és az ige iránti engedelmességgel pedig országnak-világnak elmondjuk, hogy Te vagy a mi Királyunk, Te vagy a mi parancsolónk, vezetőnk.

Kérjük, hogy az *„engedelmesség lelkével támogass”* úgy bennünket, hogy kellő súlya legyen a Te igédnek számunkra. Mindazt, amit mondasz, mindazt, amit leleplezel, vonatkoztassuk magunkra, amit parancsolsz, annak legyen motiváló ereje, cselekvésre indítson bennünket, előbb azonban a hitre, és mindannak szeretésére, amit Te szeretsz.

Így kérünk, hogy a mai alkalommal is dicsőítsd meg magadat a mi szívünkben szent Fiadért, Krisztusért!

Ámen.

Igehirdetés

A Róm 12,9-cel kezdődő igeszakaszban egy több mint húsz buzdítást és parancsot tartalmazó felsorolást találunk, amelynek célja, hogy a gyakorlati hívó életre tanítson minket. Ezen a listán keresztül mutatja meg Isten, hogy mi következik abból, ha hiszünk Őbenne, és elhisszük mindazt, amit az ige leír. Néhány héttel ezelőtt elkezdtük tanulmányozni ezt a szakaszt, arról beszéltünk, hogy a szeretetünknek képmutatás nélkülinek kell lennie. A mai alkalommal a 9. vers második felével foglalkoznánk, megnézzük, hogy mit is jelent ez a felszólítás, hogy *„Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz”*.

Ez a nagyon általánosnak tűnő és egymással összekapcsolódó két felszólítás (mert ez két külön dolog: *„iszonyodjatok a gonosztól”* és *„ragaszkodjatok a jóhoz”*) igazából az első felszólításból következik, mert a képmutatás nélküli, őszinte szeretet nem fér össze a gonosszággal, csak a jósággal. Mert ha teljes szívedből szereted Istent és szereted felebarátaidat, akkor gyűlölni fogod a gonoszt. Miért? Azért, mert a gonosz megfertőzi a kapcsolatainkat, és megrontja az Isten iránti vagy az egymás iránti szeretetünket. A gonoszság árt azoknak, akiket szeretünk. De egyébként is hogyan szerethetnénk úgy, hogy közben gonoszt cselekszünk? Ez ellenkezne a szeretet természetével, lényegével, amely a másinak jót akar, a másikkal jót akar cselekedni, nem pedig gonoszt. Ebben az igében Isten tehát rávilágít arra, hogy milyen is az őszinte, igazi szeretet. Miután az első alkalommal megparancsolja, hogy szeress őszintén, képmutatás nélkül, utána rögtön rátér arra, hogy hogyan is szeress. Úgy, hogy gyűlöld a gonoszt, és szeresd a jót. De ha végig gondoljuk, akkor észrevehetjük azt is, hogy itt lényegében véve nem is csak két parancs áll előttünk, hanem Isten személye maga, mert Ő maga a szeretet. Vajon Ő nem olyan szent Isten, aki nem tű-

ri el a bűnt az Ő jelenlétében? Vajon Isten nem gyűlöli-e a gonoszságot? Hiszen Őbenne nincs semmi sötétség, csak világosság. Az Úr maga a jóság, Benne nincs semmi nyoma a gonoszságnak. És ha megvizsgáljuk azt, hogy Isten hogyan szeret bennünket, akkor azt kell mondanunk, hogy Ő csak jót cselekszik velünk, és így szeret. Ő nem mondja azt, hogy szeretlek, és ezért gonosz módon bánok veled. Bennünk sem szereti a gonoszt, mert abból meg akar minket tisztítani, és jóra akar tanítani, és a Szentlélek gyümölcsét akarja teremni bennünk. Ez korunknak egyik nagyon félreértett mondanéja, hogy Isten úgy fogad el téged, ahogy vagy. Ezt pozitívan érthetjük, hogy Isten kegyelmes, bátran mehetünk Hozzá, és értsük is így. De ha teljesen végig gondoljuk ezt a mondatot, akkor rájövünk, hogy ez az állítás nem igaz, mert Isten nem fogad el téged úgy, ahogy vagy, bűnösen, hanem pont azért keres téged, hogy megtisztítson téged minden bűntől. Jézus Krisztus ezért halt meg, hogy te majd egy napon, a halálod után teljesen bűntelen lehessél. Ezért fogad gyermekévé, és ezért nyúl bele az életedbe. És ha mi Istent viszont akarjuk szeretni, válaszolni akarunk az Ő szeretetére, amivel minket szeret, akkor nem úgy kell ezt tennünk, ahogyan Ő is szeret bennünket? Akkor nekünk is meg kell tanulnunk ilyen módon szeretni, azaz ragaszkodni a jóhoz, és iszonyodni a gonosztól.

Isten számtalan igében világossá teszi ezt számunkra, hogy aki Őt akarja szeretni, annak határozottan szembe kell szállnia a gonoszsággal. Az igazi, Istentől jövő szeretetben tehát a gonoszság gyűlölete is benne van. Itt egy kicsit megállnék, mert tudom, hogy ez ellentmondásnak tűnik. Hogy lehet az isteni szeretetben valami gyűlölet (a gonoszság gyűlölete)? Ez ellentmondónak tűnik számunkra. Azért van így, mert napjaink közgondolkodásában elterjedt egy torz szeretetkép. Nagyon sok ember gondolja azt, hogy a szeretet azt jelenti, hogy mindent és mindenkit el kell fogadnunk és szeretnünk kell kivétel nélkül. Erre a torz szeretetképre alapozza korunk a mindenkivel szembeni toleranciát, és korunk idealistái a jót gonosznak mondják, és a gonoszt jónak. Ebben az a hibás feltevés, hogyha a szeretet mindenhez kötődik, és mindent elfogad, akkor a szeretet igazából nem képvisel értéket. Nincs semmi, amit különbnek tartana az egyikben a másikhoz képest, akkor a szeretet – bocsánat – egy rózsaszín érzéssé silányul. Az igazi szeretet azonban nem ilyen. A Szentírásban, amit látunk, és ahogyan Isten szeret bennünket, az nem hasonlít ehhez. Az igazi szeretet az értékeshez, a jóhoz kötődik, és nem fogadja el azt, ami árt, ami rombol, ami bűn. Isten szeretete nem a mai világ kitalált szeretete, ne keverjük össze a kettőt. A Biblia világossá teszi számunkra, hogy létezik olyan gonoszság, amelyet az Úr nem tűr el, nem visel el, amelyet gyűlöl, és mindazoknak, akik Őt akarják szeretni, meg kell tanulniuk attól iszonyodni. A Zsolt 97,10-ben teljesen egyértelműen és világosan beszél az Úr arról, amikor azt mondja: *„Akik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt!”* Ez világos beszéd, nem? Isten szeretete és a gonoszság ellentétei egymásnak. Isten túl szent ahhoz, hogy eltűrje a bűnt. A bűn Isten ellentéte. Az Ám 5,15 is megerősíti ezt. Ugyanerre szólít fel minket: *„Gyűlöljétek a gonoszt, és szeressétek a jót”*. Tehát Isten szeretetében ez a két ellentétesnek tűnő dolog – hogy szeretjük az

ISZONYODJATOK A GONOSZTÓL, RAGASZKODJATOK A JÓHOZ

Urat és gyűlöljük a bűnt – benne van, mert Isten személye maga ilyen. Ő maga az, aki gyűlöli a bűnt.

Az alapigénkenben szereplő görög szó, amelyet iszonyodjatok-kal fordítottak, nagyon erőteljes kifejezés. Egy folyamatos, állandó cselekvést fejez ki. Nem egy alkalmankénti, adott helyzetben előfordulót, hanem egy folyamatosat. Ez azt jelenti, hogy a gonoszsgot semmilyen szinten nem t rhet juk el elsősorban a magunk életében és a magunk szívében. A gonoszt szenvedélyesen meg kell tanulunk gy  l lni. A gonosszal nem k  thet nk fegyvers  netet! Nem lehetnek olyan napok,  r k és percek az életünkben, amikor azt mondjuk, na most kicsikét ellazulunk, és helyt adunk a gonoszsg nak meg a b  n s k v ns gainknak, megengedhet juk azt magunknak. Nem lehetünk a gonosszal szemben toleránsak. Folyamatosan k  zden nk kell vele szemben. Hallhattuk Dávid király 101. zsoltárát. Ez a zsoltárt megmutatja, hogy Dávid hogyan irtózott és iszonyodott a gonosztól, és ragaszkodott a jóhoz. Hadd olvassam fel m g egyszer, ilyen f llet hallgassuk, hogy lássuk, Dávid hogy  lte meg ezt a bibliai igazságot:

„*Kegyelmet és igazságot énekelek; tenéked zengek éneket, Uram!*” – Kegyelem és igazság, ez a jó, amihez ragaszkodik, erről beszél. – „*Gondom van a tökéletes útra*” – ragaszkodom a jóhoz, azokhoz az utakhoz és élethez, Uram, amit Te nekem megmutatt l, gondom van rá, hogy ezeken járjak –: „*mikor jössz el hozzám? Szívemnek tökéletessége szerint járok  n az  n házamban.*” – Nem azt mondja, hogy   tökéletes, b  ntelen, hanem azt mondja, hogy az  n otthonom körében, az  n családomban ezek a tökéletes parancsok a m rvad ok. Számomra is és családtagjaim számára is. – „*Nem vetem a szemem hiábavaló dologra; a pártoskodók cselekedetét gy  l l m: nincs köze hozzám.*” – Iszonyodom a gonosztól. – „*A csalárd szív távol van éntőlem, gonoszt nem ismerem.*” – Tehát el akar ezektől határolódni. – „*Aki titkon rágalmazza az   felebarátját, elvesztem azt; a nagyral t t és a kev lys v  t, azt el nem szenvedem.*” – Iszonyodom a gonosztól. – „*Szemmel tartom a föld h  s geseit, hogy melletttem lakozzanak; a tökéletesség útjában járó, az szolgál engem.*” – Ragaszkodom a jó társasághoz, Testvérek, a hívők közösségéhez, akik hasonló módon az Urat f lik. – „*Nem lakozik az  n házamban, aki csalárdságot m vel; aki hazugságot sz l, nem állhat meg szemeim előtt.*” – Ez egy nagyon jó házi szabály lehetne, Testvérek. – „*Reggelenként elvesztem e földnek latrait, hogy kigyoml ljak az  r nak városából minden gonosztevőt.*” – Királyként azt mondja: Jeruzsálemben nem t r m meg az ilyen b  nt. Királyként és b r k nt igazságot teszek.

Ha össze kellene foglalni ezt a gy ny r  zsoltárt, ezzel az igével tudnám  szszefoglalni: „*iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz*”. Igyekszem tiszta szívvel járni, azokhoz az emberekhez ragaszkodom, akik hozzám hasonlóan Isten akarata szerint igyekeznek  lni. A hazugságot, a kevélységet, a rágalmazást nem szenvedem el. A családomban nem t r m el a hazugságot. Királyként k  z k a gonosztevőkkel. Ezt mondja egyszerűen Dávid. Más szavakkal  lve: Dávid tudja, hogy a gonosszal nem lehet együtt élni. Menekülni kell, illetve k  zdeni kell vele szemben. Nem t rhet juk el. Több zsoltárában is meg-

jelenik ez az indulat Dávidban, pl. rögtön az első zsoltárban, amit most nem fogok felolvasni, de érdemes otthon tanulmányoznunk. Tehát először is nagyon fontos, hogy folyamatosan küzdenünk kell a gonoszsággal szemben, ahogyan Dávid is tette, amiről egész élete tanúskodik.

Továbbá az iszonyodjatok kifejezés mást is elárul nekünk. Mert gondoljuk végig, hogy mit jelent iszonyodni valamitől. Mit jelent iszonyodni pl. otthon a fürdőszobában lévő póktól, bármilyen rovartól, vagy egy olyan szagtól, amitől felkavarodik a gyomrunk? Egyrészt azt jelenti az iszonyodás, hogy először is el akarom kerülni. Ha ott van, akkor én amott leszek. Másrészt, ha van mód arra, hogy elkerüljem, akkor azt megteszem. Ha tudom, hogy valaki éppen rá fog gyújtani mellettem egy cigarettára, és én rosszul szoktam lenni annak füstjétől, akkor arrébb fogok állni, akkor nem teszem ki magamat annak. Ha pedig módomban áll véget vetni annak, amitől iszonyodom, akkor azt megteszem. Ha egy társaságban elkezdenek valakit háta mögött kibeszélni és ócsárolni, akkor közbeszólok, hogy miért nem mondjátok a szemébe, vagy kérdezitek meg. Miért a háta mögött teszitek, és miért csináljátok ezt? Ha ettől iszonyodom, akkor próbálok véget vetni neki. Emlékszünk arra, hogy mit mondott Jézus Krisztus a Máté 18-ban, hogyan kell a gonosz ellen fellépünk? Azt mondta, ha a jobb szemed botránkoztat meg téged, mit tegyél? Vájd ki azt. És ha a jobb kezed? Vágd le azt. Urunk természetesen képletesen beszél, és nem szó szerint érti, erőteljes túlzással fejezi ki azt, amire itt gondol. De mondanivalójának lényege világos: a bűnnel drasztikusan kell elbánni. Határozottan fel kell lépünk ellene.

Gondoljunk csak József és Potifár feleségének esetére. Mit tett József, amikor ez az asszony házasságtörésre akarta csábítani? Mikor első alkalommal próbálta rávenni őt, akkor még végig hallgatta, de aztán mikor minden nap megismételte, mit tett? Nem hallgatta végig őt, otthagya. Igyekezett arra, hogy ne maradjon kettesben vele, hanem legyen ott mindig mellettük valaki. De hát ez nem illetlenség? Nem hallgatni végig a másikat, meg otthagyni, miközben hozzám beszél? Testvérek, a bűnnel szemben határozottan kell fellépni. József először meghallgatta, de azután, mikor naponként újból és újból rosszra akarták rávenni, már küzdött vele. Ilyen radikálisan kellene fellépünk a gonosz-szal szemben. József feleletében is, amit az első nap adott, világosan kiérződik a gonosztól való iszonyodás és a jóhoz való ragaszkodás, Hadd olvassam fel Potifár feleségének adott válaszát, hogy mi az a jó, amihez ragaszkodott, és mi volt a rossz, amitől irtózott: *„Íme az én uramnak énmellettem semmi gondja nincs az ő háza dolgaira”* – József azt mondja, itt az első jó, amihez ragaszkodik, hogy az uramnak segíthetek, segíthetek abban, hogy a sok teendője közepette ne legyen gondja a háza dolgaira, ez egy jó dolog, ehhez ragaszkodom, nem akarom elveszíteni azzal, hogy most veled összefekszem –, *„és amije van, mindenét az én kezemre bízta.”* – Ez a második jó. Az uram bizalmát élvezem. Mindenét rám bízta, ez egy csodálatos dolog, ehhez ragaszkodom, ez jó dolog. – *„Senki sincs nálamnál nagyobb az ő házában”* – harmadik jó, olyan pozícióval tisztelt meg engem az uram, hogy mindenki fölé emelt, ezt ne becsüljem meg? –; *„és tőlem semmit sem tiltott meg”* – azaz még meg is osztotta velem a

ISZONYODJATOK A GONOSZTÓL, RAGASZKODJATOK A JÓHOZ

vagyonát, ehetek a legfinomabb ételekből, használhatom a lovát vagy bármit – , *„hanem csak téged, mivelhogy te felesége vagy”* – József emlékezteti magát mindazokra a jó dolgokra, amikben része van, amiket kapott az Úrtól, ragaszkodik a jóhoz, emlékezteti magát ezekre, mikor a kísértés órája van. És hogy folytatja? Elkezd iszonyodni a gonosztól, és azt mondja: – *„hogy követhetném hát el ezt a nagy gonoszsgot, és hogyan vétkezném az Isten ellen?”* (1Móz 39,8-9) Iszonyodik. Érződik a szavaiból, hogy megdöbben még annak a gondolatától is, hogy ezt tegye gazdájával, pláne Istennel. Nemcsak arról van szó, hogy mennyi minden jót veszíthetek el, amikhez ragaszkodom, hanem az a gonoszsgon való megdöbbenés, hogy én ezt tegyem azzal, aki rám bízta mindenét, bizalmát élvezem, és magával az Úrral. Látjuk? Iszonyodni a gonosztól és ragaszkodni a jóhoz. Társadalmunk egyik nagy bűne az, hogy elfelejtettünk iszonyodni a gonosztól, megszoktuk azt. Nem döbbenünk meg, nem irtózunk, nem iszonyodunk olyan bűnök elkövetésekor, amelyek 100-200 évvel ezelőtt még társadalmilag nem voltak elfogadottak. Társadalmi érték szintünk sajnos így halad lefele. Egyre jobban. Sikkasztás? Házasságtörés? Válás? Házasságon kívüli gyermek? Mi ez már nekünk, modern XXI. századi embernek! Szomorú, de megszokjuk a gonoszt ahelyett, hogy megtanulnánk iszonyodni tőle. Sokan azon munkálkodnak ráadásul, hogy még ocsmányabb bűnöket tartsunk természetesnek és megszokottnak. Józseféhez hasonló határozottsággal kellené megtanulnunk iszonyodni a gonosztól és ragaszkodni a jóhoz.

Nincs ez akkor sem másképp, ha valakit, aki éppen nem hívő, szeretnénk az Úr Krisztushoz vezetni. Júdás levelének 23. versében ezt olvassuk: *„Másokat pedig rettentéssel mentsetek meg, kiragadva őket a tűzből, és utálva még a ruhát is, amelyet a test beszennyezett”*. Röviden ez annyit jelent, hogy amikor még egy Istenben nem hívő felé közeledsz, és szeretnéd, hogy megismerje azt az Urat, aki téged is megváltott és szeret, akkor hogyan tegyed ezt. Azt mondja Júdás: félelemmel és nagy óvatossággal tedd. A bűnös iránt mentő szeretettel legyél, de a gonosztól és bűntől iszonyodjál. Azt mondja az ige, még a test által beszennyezett ruhát is utálnunk kell. Természetesen ezt se szó szerint érti, hanem képletesen beszél az ige: nem a koszos ruháról, hanem a bűnről. Júdás azt mondja, hogy amikor a világba mész, hogy elérj valakit Krisztusért, akkor fel kell ismerned, hogy szükséged van egy egészséges félelemre, és fel kell ismerned, hogy gyűlölnöd kell mindent, ami csak foltos, amit megértett a világ szennye. Tehát a bűnös embereket keresnetek kell, de bűneiktől tartsatok távolságot. Kicsit olyan ez, mint az orvosi, egészségügyi, ápolói munka. Mint amikor kórházban az ott dolgozók nagyon fertőző betegeket gyógyításával, ápolásával és megmentésével foglalkoznak. Ők is nap mint nap közel mennek a rájuk nézve egyébként halálosan veszélyes betegséget hordozókhoz (AIDS-esekhez, leprásokhoz, ebolásokhoz), ápolják, segítik őket, így is szeretik őket, de közben nagyon vigyáznak, nehogy elkapják a betegségüket. Valami ilyesmit ért az Úr az alatt, amit itt Júdás által nekünk mond. Figyelmeztet minket is: szeresd, mentsd meg az embert, keresd őt, hívd Krisztushoz, de közben vigyázz, iszonyodj a gonosztól és a bűneitől.

Ugyanakkor arra is ki kell térnünk, hogy ez a két felszólítás, hogy iszonyodjatok és ragaszkodjatok, nem egyszerű moralizmus. Az istentelen ember is erkölcsösen mondhatja ezt, hogy fiam, ne a rosszat tegyed, hanem a jót. De ebben nincs sehol Isten. Nem elég a rossz helyett – mondja az ige – a jót választanunk, hanem szívünkkel kell az egyiket szeretnünk, a másikat pedig gyűlölnünk. Aközött tesz különbséget az ige, hogy a döntéshozatalunk nem ugyanolyan szinten van, mint a szívünk. Mire gondolok? Előzőleg Isten a képmutató szeretetre figyelmeztetett minket. Arra, hogy mi képesek vagyunk szétválasztani a szívünkben levő dolgokat és a cselekedeteinket, és mindazt, ami a cselekedetet létrehozza: az akaratot és a döntést. Pont ezért Isten arra figyelmeztet, hogy ne válaszd szét a kettőt: amit láthatóan cselekszel, az egyezzen meg azzal, ami a szívedben van. Pont ezért most sem a látszat moralizmust parancsolja meg: amikor a jó mellett döntünk akaraterőnkkel, de szívünkben közben utáljuk azt, amit teszünk, mert mást, a bűnt szeretjük. Mert van ilyen, Testvérek: az ember szeretne valamit, ami rossz, de akarateréjével mást választ. De Isten nem ilyen szintű elköteleződést parancsol itt nekünk. A Pál által használt szavak nagyon kifejezőek: iszonyodj (a görög szó gyűlöletet is jelent), valamint azt mondja: ragaszkodj. A ragaszkodni szó az ókorban használt enyvre, azaz ragasztóanyagra utal itt. Pál azt mondja: ragaszd oda szívedet, érzéseidet, gondolataidat mindahhoz, ami jó, és kerüld, iszonyodj attól, ami gonosz. Más szóval, Istent elsősorban nem a külső, látható erkölcsünk érdekli, hanem az, ami a szívedben van, Testvér. Mindaz, amit szeretsz, és mindaz, amit gyűlölsz. Istent ez érdekli. Ez a két felszólítás tehát nem arra utal, hogy cselekedj másként, hanem arra, hogy szeress, érezz, gondolkodj és higgy másként a szíveddel.

De hogyan történik ez? Halljuk tehát ezt a két felszólítást: gyűlöld a gonoszt, és szeresd a jót. Mi fog ezután történni? Elég ez nekünk, ha felszólítanak minket így, egyszerűen: iszonyodj a gonosztól, és ragaszkodj a jóhoz? Nem, Testvérek, ez nem elég. Nem fogjuk tudni rögtön megutálni azt, amit éveken, évtizedeken vagy egész életünkön keresztül szerettünk, ami bűnös, és nem fogjuk tudni rögtön szeretni és a legértékesebbnek tartani azt, amit eddig megvetettünk vagy éppen utáltunk, ami jó. Mert amikor Pál apostol azt mondja: utáljátok a rosszat, ragaszkodjatok a jóhoz, akkor azt parancsolja, hogy egyféleképpen érezz, és ne másként. Ne higgyük, hogy Isten külső cselekedetet, egyfajta viselkedést vár el tőlünk, mintha csak a testtel vagy az akaratunkkal lenne Neki dolga. Isten azt parancsolja, hogy a jót válasszuk, és ne sak válaszd, hanem szeresd, és a kettő nem ugyanaz. És nemcsak azt, hogy ne dönts a gonosz mellett, hanem azt mondja, hogy gyűlöld és iszonyodj tőle. A kettő nem ugyanaz.

De mi van akkor, tevődik fel a kérdés, ha a szívünk olyan, hogy szeretjük a rosszat és gyűöljük a jót? Sajnos az a helyzet, hogy ez az alapállapotunk. Hogyan fogunk engedelmeskedni ennek a parancsnak? Isten egyértelmű válasza az ígén keresztül az, hogy újjá kell születnünk. Nem egy tanfolyamon kell részt vennünk, nem az agyunkat kell átprogramozni, hanem új szívet kell kapnunk, és azzal együtt új gondolatokat, érzéseket, kötődéseket és látást. Isten azt mond-

ja az igében, hogy aki csupán testtől született, az a test dolgait szereti. Aki a Lélektől született, az a Lélek dolgait szereti. Istennek új szívet kell adnia nekünk, ha úgy akarunk gyűlölni és szeretni, ahogyan Ő. Ezt ígéri meg nekünk az Ez 36,26-ban, mikor azt mondja: *„És adok nektek új szívet, és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok nektek hússzívet”*. Hogyan kapjuk meg az új szívet? Egyrészt úgy, hogy Isten felismerteti a bűneinket. Amit addig szerettünk, felismerteti velünk, hogy az mennyire ártalmas, káros és istenellenes. Mikor látjuk a bűnt magunkban, és azt is, hogy a szívünk állapotán nem tudunk változtatni, és kétségbeesünk, akkor megmutatja nekünk, hogy Krisztuson keresztül, Krisztus nevében Isten kegyelméért kiálthatunk, hogy vegye ki belőlünk a kőszívet (Ez 18,31). És amikor Krisztus új szívet ad nekünk, amely elkezd úgy látni a dolgokat, ahogyan Isten látja, és úgy érezni, ahogyan Ő érez, akkor tovább kell küzdenünk a mindennapi átalakulásért: Istenre, Jézusra kell néznünk, és eközben formál át minket az Úr, ahogyan arról a 2Kor 3,18-ban olvashatjuk: minél többet az Úr Krisztussal törődsz, annál inkább átformál téged az Ő igéje és Szentlelke. Krisztus személye megkerülhetetlen ebben a dologban. De több dolog miatt is.

Egyrészt felvetődik a kérdés, hogy honnan tudjuk, hogy mi a gonosz, és mi a jó. Mert ahhoz, hogy gyűlöljük az egyiket, és szeressük a másikat, előbb tudnunk kell különbséget tenni. De a választ nem kell túlbonyolítanunk, mint némelyek teszik, mert Isten az igében világosan elmondja nekünk, mi a jó, és mi a gonosz. Ha sokat tanulmányozod a Bibliát, meg fogod tudni azt. Pál apostol erről beszél a Fil 1,9-10-ben: *„azért imádkozom, hogy a ti szeretetetek még jobban-jobban bővüljön ismeretben és minden értelmességben, hogy megítélhessétek, hogy mi a rossz, és mi a jó”*. Pál azt mondja, hogy imádkozom azért, hogy a ti szeretetetek fejlődjön. Hogyan? Hogy bővüljétek az ige ismeretében, minden értelmességben, mert akkor meg fogjátok tudni különböztetni és ítélni, hogy Isten akarata szerint mi jó és rossz. A Róm 12,2-ben ugyanezt mondja, csak kicsit más szavakkal: *„És ne szabjátok magatokat e világhoz”* – ne az ember mondja meg, hogy mi a jó és rossz –, *„hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata”*. Ha Isten igéjét vizsgálod, akkor megérted, mi Istennek jó, kedves és tökéletes akarata. Tudni fogod, mi a jó, és ami nem egyezik azzal, az gonosz. Világos és érthető beszéd ez. Minél jobban ismered Isten igéjét, akarátát és parancsait, minél inkább a szerint változik meg a gondolkodásod, amit a Bibliában olvasol, annál gyakorlottabb leszel a jó és rossz közötti különbségtételben, mert ezt is gyakorolnunk kell, Testvérek, nem természetes, hogy mi ezt tudjuk. A Szentírás tele van olyan igeszakaszokkal, amelyekben Isten világosan különbséget tesz a jó és gonosz között. Gondoljunk a Tízparancsolatra, a Tízparancsolatot magyarázó igeszakaszokra, vagy az ilyen felsorolásokra, amelyeket Pál leveleiben találunk: a Gal 5-ben, az Ef 5-ben, vagy itt, a Róm 12-ben. Világos bűnök és világos, szeretetből fakadó cselekedetek vannak felsorolva. Vagy ha egy rövidebb útmutatással akarjuk kezdeni a tanulást, amit akár a gyermekeinknek is tovább akarunk adni, akkor vegyük elő a Péld

6,16-19-et. Az emberi test tagjaihoz köt egy-egy bűnt az Úr. Olyan könnyű megjegyezni, csak a tagokra kell gondolni. Figyeljünk! *„E hat dolgot gyűlöli az Úr, és hét dolog utálat az Ő Lelkének: A kevély szemek, a hazug nyelv és az ártatlan vért ontó kezek, Az álnok gondolatokat forraló elme, a gonoszra sietséggel futó lábak, A hazugságlehelő hamis tanú, és aki szerez háborúságokat az atyafiak között!”* Könnyen megjegyezhető a test tagjairól. Isten ígéje világos ebben a kérdésben, hogy mi a jó, és mi a bűn.

Ezekkel kapcsolatban azonban hangsúlyoznom kell, hogy a döntő fordulat akkor következik be az életünkben, amikor felismerjük és elhisszük, hogy nem a mi dolgunk eldönteni, hogy mi a jó, és mi a rossz, hanem Istenre kell bízni magunkat ebben a dologban. Nekünk megtanulni kell az Ő ítéleteit. Az őskísértés is ez volt: *„olyanok lesztek, mint az Isten: jónak és gonosznak tudói”*. De Krisztusban úgy állít helyre bennünket az Úr, hogy Istenre bízunk, hogy Uram, Te dönts el, hogy mi a jó, és mi a rossz, én pedig hadd tanuljam meg Tőled. Mert ez a valóság, hogy nem mi döntjük el ezt, akármit is képzelődik modern társadalmunk és gondolkozásunk. Nem az ember dönti el, hogy mi a jó, és mi a rossz. Az ítélet napján az fog számítani, amit az Úr jónak és gonosznak mond. Isten dönti el, és nem mi, hogy mi a jó és mi a rossz nekünk és másoknak, és higgyük el, Ő ezt jobban tudja. Az 1Jn 5,2 is erről szól: *„Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogy ha az Istent szeretjük, és az Ő parancsolatait megtartjuk”*. Honnan tudod, hogy szereted az embertársaidat? Onnan, hogy szereted Istent és megtartod a parancsolatait. Azaz az Ő parancsolatai az objektív jó kifejeződései: az a jó, amit Isten parancsol. Az Ő tiltásai pedig az objektív rossz kifejeződései: amit megtilt az Úr, az a bűn. És nemcsak úgy általában, hanem személyesen neked és nekem és mindenkinek.

De Isten nekünk nem csak egy szabálygyűjteményt adott, amelyet aztán nem tudunk betartani, mert szabályokkal bombázhatnak minket, attól nem változik meg a szívünk. Hanem elküldte értünk Jézus Krisztust, aki az Ő Lelke és hit által bennünk él és munkálkodik. Más szóval a legjobb számunkra maga Jézus Krisztus. A törvények és a parancsok nem elegek nekünk. Jézus Krisztusra van szükségünk. Ő a mi legfőbb javunk. Semmi sem jobb számunkra, mint Krisztus személye. Ő végtelenül jó, és Ő végtelenül jó személyesen nekünk. Benne minden jót megtalálhatunk, amire szükségünk van. Ezért Őrá van egyedül igazán szükségünk. Ha Ő él bennünk, akkor megtanuljuk szeretni a jót, és a gonoszt pedig megtanuljuk gyűlölni. Krisztus nélkül képtelen erre az ember. Látjuk tehát, hogy a jó és gonosz felismeréséhez is mennyire Őrá van szükségünk?

Még egy utolsó dologra hadd mutassak rá, amely megvilágítja, hogy mennyire Krisztusra szorulunk ebben a kérdésben, hogy iszonyodjunk a gonosztól, és szeressük a jót. A Róm 7-ben Pál apostol egy belső lelki harcáról beszél, amit hívóként vív minden nap. A 15. versben azt mondja, hogy amit tesz, azt egyszerűen nem érti. Voltunk már így? Úgy, hogy belekeveredünk egy bűnbe, akár úgy, hogy rosszat teszünk, vagy rosszat mondok, vagy éppen közönyös vagyok valami iránt, és közben azt mondom magamnak: én ezt nem értem. Utálom

ezt a bűnt. Azt is utálok, ha mások így cselekszenek, feltűnik, és rossz, kellemetlen érzéssel tölt el. De azt még jobban utálok, hogy az én szívemben is megvan ez. Mégis megteszem. És nem értem. Miért teszem meg? Mert amit szeretnék, azt nem teszem meg, de amit gyűlölök, azt igen. Igyekszem szeretni a jót, ragaszkodni hozzá, gyűlölni a rosszat, mégis akkor miért teszem a rosszat? Pál apostol azt mondja a 17. versben, hogy már nem is én vagyok az, aki ezt cselekszem, „*hanem a bennem lakozó bűn*”. És ez nagyon fontos különbségtétel! Majd mindjárt meglátjuk, miért. A gondolatmenet végén felkiált Pál őszinte szenvedéssel: „*Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem*” a bűnnek ezen testéből és ebből az állapotból? Úgy gondolom, hogy keresztyénként mindannyian azonosulni tudunk ezzel a küzdelemmel. Szereted az igazságot. Szereted Isten dolgait. Nem szereted a gonoszságot, a keserű beszédet, a folyamatos kritizálást, az ítélkezést, a törvényeskedést. Nem szeretsz olyan dolgokat nézni, amelyeket nem kellene látnod. Nem szeretsz olyan dolgokat gondolni, amelyeket nem kellene gondolnod. Nem szeretsz büszke és egocentrikus, önző lenni. Nem szeretsz közömbös lenni, és ezért azt mondd magadnak: utálok ezt. Miért csinálom én ezt? És Pál apostollal együtt csalódottan azt mondd: a bennem lévő bűn az, ami ezt teszi. Mert nem ez az, ami re igazából vágyódom. Ó, én nyomorult ember, kicsoda fog megszabadítani ebből? Pál apostol segít nekünk megérteni, Testvérek, hogy olyan embereként kell jellemeznünk magunkat, akik legmélyebb, legigazibb énünkben gyűlölnek a bűnt és gyűlölnek a gonoszt, még akkor is, ha azokat a dolgokat, amelyeket teszünk, gyűlöljük. És ezért fontos a különbségtétel, hogy nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn. Mert mire utal ez? A Szentlélek munkájára bennünk. Gondoljuk végig! A hitetlen embernek vannak lelkiismereti problémái? Hát nem sok mindenről. Néha-néha adódik, de nem az igazi bűnök miatt. És ez egy nagyon nagy próbája a hitünknek, Testvérek, hogy amikor azt teszed, ami rossz, utána mit érzel és mit gondolsz. Utálsz és gyűlölöd azt, amit teszel? Ha igen, akkor a Szentlélek munkálkodik benned. Mert akkor te már nem az vagy, aki a bűnhöz ragaszkodsz, hanem az vagy, aki a bűnt gyűlölöd, és törekszel a jó szeretésére. Igen, küzdelmes. Még a rosszat teszed, de már nem azonosulsz vele, hanem felteszed a kérdést: miért teszem ezt? Mert már más valakivé tett téged az Úr. Csodálatos ez, Testvérek, ha a Szentlélek így munkálkodik. Lehet, hogy kellemetlen, fájdalmas és küzdelmes, pláne látni a bűneinket, de mégis kegyelem, mert a Lélek munkálja bennünk ezt az elégedetlenséget. Csodálatos ennek a szakasznak a vége is, mert ott a szabadítás. A kérdést követően ugyanis, hogy kicsoda szabadít meg engem, ott a válasz: „*hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által*” van szabadítás ebből az állapotból. Van, hogy az Úr elvesz egy-egy bűnt, ami már nem lesz kísértés, és megtanít arra, hogy iszonyodjam attól a gonosztól, és helyette szeressem a jót. Tökéletes szabadítás, azaz hogy minden bűnünkből megszabaduljunk, minden gonosztól iszonyodjunk és minden jót szeressünk, majd a halálunk után vár ránk. De addig is van szabadítás Krisztusnál, és Pál is Őrá néz, és Őrá nézve mondja reménykedve, hogy hálát adok én az Úrnak, mert van szabadítás.

Látjuk tehát, hogy az őszinte szeretetből mint következik a gonosztól való iszonyodás és a jóhoz való ragaszkodás? Folyamatos lelki küzdelem ez, amelyben határozottan kell fellépünk, sokat kell tanulnunk az Úr igéjéből – értékrendet is –, személyesen Jézus Krisztustól. Világosan kell látnunk azonban, hogy nincs semlegesség ebben a kérdésben, nincs köztes állapot vagy megalkuvás. Vagy ragaszkodsz ahhoz, ami jó, vagy a rossz irányba mész. Isten Szentlelke vezessen, neveljen és segítsen minket ebben a dologban, és legfőképpen arra, hogy mindezt Jézus Krisztussal való kapcsolatunkban, hitünkben tudjuk megélni, és Őrá való tekintettel tudjunk reménykedni. Van szabadítás az Úrnál, de még ha küzdök is, a Szentlélek elégedetlenné tesz, mert tanít engem a jó szeretésére és a rossz gyűlölésére magamban is. Ő munkálja ezt továbbra is bennünk!

Imádkozzunk!

Magasztaljuk, felséges Urunk, Istenünk, a Te szentségedet, jóságodat, azt, hogy gyűlölöd a bűnt, és köszönjük, hogy úgy szeretsz bennünket, hogy soha semmilyen gonoszt nem cselekszel velünk. Látod, hogy néha nehéz ezt elhinnünk, és Téged okolunk különféle bajokért, szenvedésért, de tudjuk, Urunk, hogy Te mindent jóra tervezel. Jób esete is erre tanít bennünket, hogy ne a magunk eszére támaszkodjunk, hanem a Te ítéleteidre, a Te ígédre, hisz az világosan elmondja nekünk, hogy mi a jó, és mi a gonosz. Kérünk Téged, hogy növeld bennünk az alázatot, hogy mindenben Rád tudjuk bízni a döntést, hogy ne azt higgyük, hogy mi vagyunk a mérce, mi tudjuk megmondani, hogy mi a jó és a gonosz. Segíts inkább alázattal tanulnunk Tőled a Te ítéleteidet, és aszerint mérlegelni a mindennapi eseményeket, velünk történő dolgokat.

Köszönjük Neked Lelked munkáját, aki elégedetlenséget szít bennünk a bűnnel szemben, hogy miután megcselekedszük a rosszat, nem alszunk, és nem vakon megyünk tovább, hanem elkezd belülről furdalni minket a lelkiismeret, és elkezd fájni, hogy miért is tettem ezt, holott tudom jól, hogy szemedben ez utálatos.

Áldunk, Szentlélek Isten ezért a munkádért, és azért, hogy az Úr Krisztus-hoz vezetsz bennünket, és az Ő szabadítására irányítod a figyelmünket. Nem is szeretnénk másban bízni, Úr Jézus Krisztus, csak Benned. Kérünk, hogy formálj bennünket. Látod, hogy konkrétan mi az, ami gonosz az életünkben, és mégis ragaszkodunk hozzá, és mi az a jó, amit nehezen tudunk elfogadni vagy megtenni. Kérünk, hogy formálj bennünket.

Köszönjük az új szívet, amit adtál, amelyet már valóban Te határozol meg. Ha még nem születünk újjá, ha még küzdelmünk van ebben, kérünk, könyörülj rajtunk, és segíts Benned hinnünk, adj valóban új szívet, és vedd el tőlünk a kőszívet.

Könyörgünk, hogy akárhol legyünk: családban, iskolában, munkahelyen, segíts, hogy tudjunk eszerint, hitből élni, és lássák rajtunk társaink, hogy mi a gonosztól iszonyodni akarunk. Annyira hiányzik ez a társadalmunkból, de néha még a személyes életünkéből is, hogy egy bűn felett megdöbbenjünk, és rácsodálkozzunk, hogy egyáltalán hogy juthat még ilyen az eszünkbe.

ISZONYODJATOK A GONOSZTÓL, RAGASZKODJATOK A JÓHOZ

Kérünk, hogy erre is taníts meg minket, ahogyan a jóhoz való ragaszkodáshoz is, akár még úgy is, hogy valami kárt kell elszenvednünk, vagy bajt elviselnünk, vagy megvetést kell elhordoznunk emiatt. Segíts, hogy semmi se választhasson el minket a jótól, aki Te magad vagy. Így formálj bennünket közösségként és egyen-egyenként is.

Könyörgünk egyházunkért, magyar népünkért is, hogy adj ébredést. Könyörgünk, hogy hirdettesd néped tagjai által az evangéliumot, hogy sokan Hozzád térhessenek és élhessenek. Könyörgünk népünk vezetőiért, döntéseikben Te tedd világossá, mi a jó, és mi a gonosz.

Kérünk Téged, viselj gondot betegeinkről is. Kérünk, hogy erősítsd meg őket hitükben, hogy legyen lelki erejük elhordozni a test fájdalmait. Kegyelmed szerint pedig adj gyógyulást nekik.

Kérünk, hogy áldj meg minden dolgunkban minket, segíts, hogy Rád nézz a mi szívünk, hogy gyönyörködjünk a Te parancsolataidban, ítéleteidben, és őszinte örömünk legyen a Te személyedben, aki szeretsz kegyelmesen minket, de az igazságot is, és ezért büngyűlölő vagy. Mégis Krisztusban könyörülve azért jöttél, hogy megtisztíts minket a bűneinkből.

Kérünk, hogy naponként hadd járjunk pont ezért Krisztus útján, Őt követve, ezért őrizz meg minket kegyelmedből, hogy életünk és hitünk hadd lehessen mások számára áldás, neved számára pedig dicsőséges. Krisztusért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

289 szöveg: J. Stegmann, 1627 | fordítás: Payr S.
dallam: M. Vulpius, 1609

1. Ó, ma-radj ke-gyel-med-del mi-ve-lünk, Jé-zu-sunk,

Hogy a bű-nös vi - lát - nak tő - ri - be ne jus - sunk.

2. Ó, maradj szent igéddel mivelünk, Megváltónk,
E földi vándorlásban te légy útmutatónk.

3. Ó, maradj, világosság, mivelünk fényeddel,
Te vezess a sötétben, hogy ne tévedjünk el.

4. Ó, maradj áldásoddal mivelünk, Úr Isten,
Szent kegyelmed áraszd ránk minden szükséginkben.

5. Ó, maradj oltalmaddal mivelünk, hű pajzsunk,
Hogy e világ diadalt ne vehessen rajtunk.

6. Ó, maradj hűségeddel mivelünk, szent Isten,
Adj erőt, hogy megálljunk mindvégig a hitben.